

RAADSVOORSTEL

Gemeenteraad	: Bergen
Raadsvergadering	: 25 juni 2020
Zaaknummer	: BB20.00182
Voorstelnummer	: RAAD200058
Commissie	: Algemene raadscommissie
Commissie	: 4 juni 2020
Soort agendering	: Ter bespreking
Agendapunt	:
Team	: Beleid en Vastgoed
Opsteller(s)	: Vivienne Sanders
Telefoonnummer	: 088 909 7330
Bijlagen:	: 1. Begrotingswijziging

Onderwerp: – Coronamaatregelen fase drie

Voorgesteld besluit

Uw raad besluit:

1. Een economisch/maatschappelijk Herstelfonds in het leven te roepen waaruit snel uitgaven kunnen worden gedaan zoals huurderiving of die noodzakelijk zijn in het publieke domein;
2. Een bestemmingsreserve 'Herstelfonds Corona' in te stellen, en daarin vanuit de Algemene reserve een bedrag van maximaal € 398.000 in te storten en beschikbaar te stellen;
3. Het college te mandateren om uitnamen uit het Herstelfonds te doen voor de uitvoering van de noodzakelijke geachte zaken, met de voorwaarde dat achteraf – maandelijks via een nieuwsbrief – aan de raad wordt verantwoord.
4. De bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Geheimhouding

- Nee
 Ja

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Maatschappelijke instellingen en ondernemers worden hard getroffen door de effecten en maatregelen van het coronavirus. Het kabinet heeft een omvangrijk pakket aan maatregelen getroffen om de ondernemers zoveel mogelijk te ondersteunen. Op lokaal niveau kijken wij hoe wij instellingen en ondernemers helpen. Tegelijkertijd is de blik vooruit gericht op het post corona tijdperk.

Fase 1

Op 17 maart 2020 heeft het kabinet besloten om vanwege het coronavirus uitzonderlijke economische maatregelen te nemen. Doel is om naast de onze gezondheid ook onze banen en inkomens te beschermen en de gevolgen voor zzp'ers, mkb-ondernemers en grootbedrijven op te vangen. De maatregelen zorgen ervoor dat bedrijven hun personeel doorbetalen (TOGS), bieden zelfstandigen een overbrugging (ToZo) en maken via versoepelde belastingregelingen, compensatie en extra kredietmogelijkheden mogelijk, dat geld in de bedrijven blijft. Op 6 april ging effectief ook de NOW-regeling in.

Fase 2

Op 31 maart jl. heeft ons college vrij snel na het uitbreken van het coronavirus een aantal verzachtende maatregelen genomen waarbij o.a. in samenwerking met de GR Cocensus, vooral uitstel van betalingsverplichtingen zijn gegeven voor diegenen die dat op dat moment het hardste nodig hadden en waarbij een directe relatie met de gemeente bestond.

De maatregelen uit fase 2 zijn:

- Het uitstellen van inning tot 1 juli van de volgende gemeentelijke belastingen:
 - Toeristenbelasting
 - Precariobelasting
- Het versturen van aanmaningen en dwangbevelen van aanslagen wordt voor de volgende aanslagen gestopt tot 1 juli:
 - Toeristenbelasting
 - Precariobelasting
 - OZB
 - Rioolbelasting
 - Afvalstoffenheffing
- Op verzoek uitstel van betaling tot 1 juli 2020 te verlenen of een betalingsregeling te treffen bij te betalen huur, pacht, opstal of erfpachtrecht waarbij tot genoemde datum geen aanmaningen of dwangbevelen uitgaan.

Verder is uitstel verleend tot 1 juli aan het opleggen van bouwleges, marktgeden en zijn betaalde leges voor evenementen, die vanwege de coronacrisis geen doorgang hebben, terugbetaald.

Fase 3

Wij zijn op dit moment zover dat er een volgende (derde) ronde van maatregelen kan worden ingezet ter ondersteuning van deze groepen. Daarbij willen we aangeven dat onze inspanningen niet gericht zijn om de tekortkomingen van landelijke regelingen aan te vullen.

Deze stap (fase drie) is gericht op herstel van het economisch en maatschappelijk leven wanneer de lokale economie weer langzaam – binnen de geldende richtlijnen - kan worden opgestart en het 'normale' leven weer gefaseerd op gang komt. In voorliggend voorstel wordt een extra pakket aan maatregelen voorgesteld ten behoeve van huurders van gemeentelijk

vastgoed met betrekking tot huur, pacht, opstal- of erfpachtrecht. Het gaat hier over huurkorting/kwijtschelding. In dat licht worden drie maatregelen voorgesteld:

1. Huurkorting/kwijtschelding met betrekking tot huur, pacht, opstal- of erfpachtrecht;
2. Herstelfonds in combinatie met een op te richten taskforce;
3. Anticiperen op de 1,5 meter samenleving;
4. Onderzoek naar een financiële regeling voor maatschappelijke organisaties die het niet zullen redden in de 1,5 meter samenleving.

KEUZERUIMTE

Huurkorting/kwijtschelding met betrekking tot huur, pacht, opstal- of erfpachtrecht *Steunmaatregelen voor huurders*

Het kabinet heeft besloten om per 16 maart 2020 accommodaties voor een nog onbekende tijd te sluiten. Door de uitbraak van het coronavirus zijn er naar verwachting grote financiële gevolgen voor het merendeel van de huurders van de gemeente. In de meeste gevallen kunnen huurders gebruik maken van de regelingen die door het Rijk zijn aangereikt. Een aantal huurders heeft ook een subsidierelatie met de gemeente. Enkele gevallen zullen buiten de regeling van het Rijk of subsidie vallen.

Voordat overgegaan wordt tot het verlenen van steun door de gemeente, zal ook meegewogen worden of sportbonden, brancheverenigingen, e.d., financiële maatregelen hebben genomen en of er bijvoorbeeld nog contributie wordt betaald door leden. Steun wordt niet zonder meer verleend.

Herstelfonds

Gewerkt wordt aan het instellen van een economisch/maatschappelijk Herstelfonds. Het Herstelfonds is er nadrukkelijk op gericht om extra maatregelen te nemen wanneer de lokale economie weer langzaam – binnen de geldende richtlijnen - kan worden opgestart. Zodra het 'normale' leven weer gefaseerd op gang komt zal geïnvesteerd moeten worden in herstel van het economisch en maatschappelijk klimaat. De wijze waarop dit Herstelfonds wordt ingezet vraagt om maatwerk en overleg met het bedrijfsleven, instellingen en maatschappelijke organisaties en kan lokaal worden ingericht. Er wordt gedacht aan:

1. het weer aantrekken van bezoekers en consumenten;
2. campagnes gericht op economisch-maatschappelijke stimulering;
3. financiële en projectmatige ondersteuning aan (maatschappelijke) initiatieven.

Het anticiperen op de 1,5 meter samenleving

Vanwege de uitspraken van Premier Rutte (van 21 april jl.) is een 1,5 meter samenleving te verwachten als het nieuwe normaal. De opdracht is een nieuwe balans te vinden met aan de ene kant maatregelen die opnieuw of verdere verspreiding van het virus voorkomen en aan

Onderzoek naar een financiële regeling voor maatschappelijke organisaties die het niet zullen redden in de 1,5 meter samenleving

Er is een aantal maatschappelijke organisaties voornamelijk in de culturele sector, die ondanks de regelingen van het Rijk en bovengenoemde maatregelen van de gemeente, het niet zullen redden in de 1,5 meter samenleving. Dit is maatwerk. Er moet een analyse plaatsvinden aan de hand van de crisisbegroting om welke organisaties het gaat en welke

financiële steun nodig is. De op te richten taskforce zal ook deze gevallen onderzoeken en voorstellen maken.

TOELICHTING OP HET ADVIES

1. Huurkorting/kwijting met betrekking tot huur, pacht, opstal- of erfpachtrecht

Inventarisatie per categorie

Om de financiële gevolgen te verzachten is er een inventarisatie gemaakt om te kijken hoe we onze huurders kunnen steunen. Daarvoor is een onderverdeling gemaakt in 3 categorieën.

a. Cultuur, Sport en Welzijn

De gemeente verhuurt diverse accommodaties aan stichtingen en verenigingen voor het uitvoeren van activiteiten op het gebied van cultuur- sport en welzijn.

Voorstel:

1. Bij deze categorie 2 maanden huur in mindering te brengen met een maximum van € 1.000 of € 2.000. Totaal €13.220 (bij eenmalige korting van € 1.000) en € 23.770 (bij eenmalige korting van € 2.000)
2. Voor huurders in de categorie Cultuur, Sport en Welzijn bestaat de mogelijkheid om in afwijking van de regeling onder 1 een hogere korting te krijgen. De compensatie wordt gebaseerd op de door de huurder op te stellen *crisisbegroting* waarin de omzetsdaling als gevolg van de crisis wordt onderbouwd. De uitwerking hiervan wordt nader met de gemeentecontroller afgestemd

In de begroting dient ook aangegeven te worden of er als gevolg van de crisis sprake is van lagere lasten (bijv. energielasten, uitzendkrachten), hogere baten (bijv. vergoedingen werktijdregeling door het Rijk) en of er mogelijkheden zijn om eigen reserves in te zetten.

b. Commercieel

De gemeente heeft ook commerciële huurders, zoals kinderdagverblijven, fysiotherapeuten, exploitanten van snackbars, etc. In de meeste gevallen kunnen commerciële partijen gebruik maken van de regelingen die door het Rijk zijn aangereikt. Enkele gevallen zullen hier buiten vallen.

Voorstel:

Bij deze categorie 2 maanden huur in mindering te brengen met een maximum van € 1.000 of € 2.000. Totaal € 15.050 (bij eenmalige korting van € 1.000) en € 23.910 (bij eenmalige korting van € 2.000)

c. Strand

Onder deze categorie vallen commerciële en niet commerciële huurders: de strandexploitanten, een aantal watersportverenigingen, een aantal commerciële sportaanbieders, een opslagvereniging en 2 slaaphuisjesverenigingen.

Voorstel:

Bij deze categorie 2 maanden huur in mindering te brengen met een maximum van € 1.000 of € 2.000. Totaal € 26.230 (bij eenmalige korting van € 1.000) en € 50.130 (bij eenmalige korting van € 2.000).

Totaaloverzicht		
Categorie	Korting Max. €1.000 (2 maanden)	Korting Max. €2000 (2 maanden)
Cultuur, sport en welzijn	€ 13.220	€ 23.770
Commercieel	€ 15.050	€ 23.910
Strand	€ 26.230	€ 50.130
Totaal	€ 54.500	€ 97.810

Op basis van het bovengenoemde wordt voorgesteld om:

- a) Alle huurders van de gemeente in de getroffen sectoren, zoals Cultuur, Welzijn, Sport, Commercieel en Strand een korting van 2 maanden huur te geven met een maximum van € 1.000 of € 2.000 (gelijk aan TOGS). De huurders hoeven hiervoor geen crisisbegroting in te dienen en mogen dit bedrag (indien mogelijk) zelf verrekenen.
- b) Voor huurders in de categorie Cultuur, Sport en Welzijn bestaat de mogelijkheid om in afwijking van de regeling onder a een grotere korting te krijgen. De compensatie wordt gebaseerd op de door de huurder op te stellen *crisisbegroting* waarin de omzetsdaling als gevolg van de crisis wordt onderbouwd. De uitwerking hiervan wordt nader met de gemeentecontroller afgestemd.
In de begroting dient ook aangegeven te worden of er als gevolg van de crisis sprake is van lagere lasten (bijv. energielasten, uitzendkrachten), hogere baten (bijv. vergoedingen werktijdregeling door het Rijk) en of er mogelijkheden zijn om eigen reserves in te zetten.

Voordat overgegaan wordt tot het verlenen van extra steun door de gemeente, zal ook meewogen worden of sportbonden, brancheverenigingen, e.d., financiële maatregelen hebben genomen en of er bijvoorbeeld nog contributie wordt betaald door leden. Steun wordt niet zonder meer verleend.

Het college is bevoegd (op grond van de wet, uitgewerkt in de *Bevoegdhedenregeling*) tot kwijtschelding van de huur, mits handelend binnen het beleid en de begroting.

Als het besluit ingrijpende gevolgen heeft, valt te overwegen of de raad in de gelegenheid moet worden gesteld om wensen en bedenkingen te uiten (actieve informatieplicht). Als er buiten beleid of begroting gehandeld wordt, dan zal aan de raad vooraf een begrotingswijziging voorgelegd moeten worden.

2. Herstelfonds

Uitgangspunt Herstelfonds

De noodmaatregelen vanuit het fonds zijn gericht op het weer op gang krijgen van de economie in brede zin waaronder bezoekers- en toeristenstromen. Het gaat hierbij

nadrukkelijk om investeringen die gericht zijn op het collectieve belang in het publieke domein van onze gemeente. De focus is om onder de 'nieuwe' omstandigheden de lokale economie weer snel te herstellen.

Het heeft onze voorkeur om de initiatieven te laten ontstaan door stakeholders en het maatschappelijk middenveld uit de kernen van onze gemeente en deze te motiveren door een ¹crisisbegroting beschikbaar te stellen. Rol van de gemeente is om te bepalen waar de nood het hoogste is in relatie tot het behoud van banen en werkgelegenheid en om initiatieven te laten plaatsvinden. Los van staatssteun geldt ook hier dat het gelijkheidsbeginsel speelt. Onevenredige steun kan ongelijke behandeling met zich meebrengen. De gemeente moet ook hier bij het nemen van maatregelen kritisch naar de markt kijken en niet té ruimhartig kunnen zijn.

Maatwerk en uitwerking

De te nemen noodmaatregelen moeten maatwerk zijn. De uitwerking van dit voorstel vergt zowel een economische blik op het maatschappelijk middenveld. In die zin moet economie gezien worden als een brede definitie die vele aspecten van ons maatschappelijk leven omvat.

Oprichten BUCH brede werkgroep 'Corona en herstel'

Omdat het collectieve belang het uitgangspunt is, is het goed om intern een BUCH brede werkgroep 'Corona en herstel' op te richten en 'buiten' lokaal een taskforce op te richten. Binnen de BUCH breder werkgroep 'Corona en herstel' zijn de beleidsvelden vastgoed, cultuur, sport, subsidieloket/welzijn, onderwijs, EZ/R&T (waaronder strand), communicatie en agrariërs aangehaakt. Verder dient de BUCH werkgroep aangevuld te worden met een medewerker van Beheer Openbare Ruimte en de gemeentecontroller van de desbetreffende gemeente. De gemeentecontroller is er om een objectieve toetsing uit te voeren op basis van een door de initiatiefnemers (buiten) aangeleverde initiatieven die vanuit het herstellfonds bekostigd moeten worden. De gemeentecontroller bewaakt ook de uitgaven van het Herstellfonds

Oprichten taskforce

Voorgesteld wordt om per gemeente en per kern een taskforce op te richten. De taskforce haalt de initiatieven van 'buiten' naar 'binnen' op en bestaat uit een brede (maatschappelijke)vertegenwoordiging van de lokale stakeholders, aangevuld met de gebiedsregisseur. De gebiedsregisseurs kunnen hier een bemiddelende rol spelen en de juiste stakeholders van 'buiten' erbij betrekken.

Ophalen ideeën van buiten naar binnen

Omdat het Herstellfonds is bedoeld de samenleving zo snel mogelijk weer op gang te krijgen is belangrijk dat initiatieven van buiten naar binnen opgehaald worden. Rol van de gemeente is te bepalen waar de nood het hoogst is in relatie tot het behoud van banen en werkgelegenheid en om het initiatief haalbaar te maken.

Voorwaarden

Voor de instellingen, verenigingen, organisaties en ondernemers geldt dat om voor ondersteuning in aanmerking te komen men aantoont dat regelingen van de Rijksoverheid zijn benut (zoals NOW, ToZo, TOGS), maatregelen zijn genomen om kosten te

¹ Crisisbegroting op basis van jaarcijfers/omzetsdaling

minimaliseren, inzicht wordt gegeven in de boekhouding en aanspraak is gemaakt op regelingen van koepelorganisaties.

3. 1,5 meter samenleving

Opstellen protocol/aanhaken bij landelijke richtlijnen

Voor ondernemers geldt dat een 1,5 meter protocol wordt ingesteld als voorwaarde voor openstelling. Voor de gemeente stellen wij ons voor: winkels, horecaondernemingen, strandexploitanten, restaurants, kappers, zorginstellingen, bioscoop, openbare voorzieningen zoals (buiten)zwembad, musea en theaters en sportaccommodaties.

Het protocol moet in ieder geval de volgende aspecten benoemen:

1. Afstand
2. Hygiëne
3. Gedragsbeïnvloeding (van klanten en toeleveranciers)
4. Beschermingsmaatregelen
5. Veiligheid

In sommige sectoren is het protocol makkelijker te realiseren dan in andere. Daar waar het noodzakelijke protocol ten koste zal gaan van nog meer omzetverlies (horeca, restaurants, strandondernemers) kan gedacht worden aan het Herstelfonds of versoepeling van gemeentelijke regelgeving als openingstijden, seizoensverlenging, verruiming oppervlak voor terras etc. Daar waar het een onderwerp van het Herstelfonds moet zijn, is het de taak van de taskforce om deze afweging te onderbouwen en motiveren.

Uitwerking

De rol van de gemeente met betrekking tot de 1,5 meter samenleving is vooral een helpende. We verwachten dat de landelijke protocollen worden opgevolgd. De gemeente kan helpen bij het vertalen van deze protocollen naar de lokale situaties, eventueel belemmerende regels versoepelen en een rol spelen bij de randvoorwaarden (beschermingsmaatregelen en afzetlint/dranghekken etc.). De taskforce zoals benoemd bij het Herstelfonds kan hier een voortrekkende rol in spelen.

Handhaving

De gemeente handhaaft naleving van de protocollen in samenspraak met het team handhaving en openbare orde en veiligheid.

OVERWEGINGEN VAN HET COLLEGE

Zijn uitgewerkt bij de diverse onderdelen in dit raadsvoorstel.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De drie onderwerpen van dit advies (huurkorting/kwijtschelding met betrekking tot huur, pacht, opstal- of erfpachtrecht, het oprichten van een Herstelfonds inclusief taskforce en het anticiperen op de 1,5 meter samenleving) zijn gelijkloidend voorgelegd aan de vier BUCH colleges en raden. De uitwerking van de onderwerpen Herstelfonds en 1,5 meter samenleving is lokaal verschillend. Ook het beschikbaar gestelde bedrag ten behoeve van het Herstelfonds is lokaal verschillend.

RISICO'S

Het heeft de voorkeur van het college om de noodmaatregelen te laten ontstaan door de stakeholders en het maatschappelijk middenveld en deze te motiveren door een crisisbudget.

Ambtelijke capaciteit

De uitwerking van deze drie onderwerpen doet een zwaar beroep op een deel van het ambtelijk apparaat. De organisatie werkt hard om invulling te kunnen geven aan de uitwerking van het Herstelfonds. Dit kan betekenen dat regulier werk 'even' blijft liggen. Er wordt overigens wel nadrukkelijk hulp gezocht bij andere afdelingen die het op dit moment wat rustiger hebben vanwege de coronacrisis en de aard van het werk.

FINANCIËN

Afgestemd met: gemeentecontroller

Op dit moment is er nog geen financiële dekking voor de steunmaatregelen. Daarom vragen wij budgettaire ruimte aan bij uw raad. Op dit moment onderhandelt de VNG met het rijk over een tegemoetkoming voor gemeenten voor gemaakte corona kosten, maar er is nog geen zicht op de omvang van een mogelijke tegemoetkoming.

De totale huurcompensatie is afhankelijk van de behoefte van huurders en de duur van de crisis. De kosten van huurderiving kunnen niet in de lopende begroting 2020 worden gedekt aangezien de verminderde inkomsten toeristenbelasting en parkeergelden ervoor zorgen dat het begrotingssaldo 2020 negatief zal zijn. Hierdoor dient het bedrag aan verminderde inkomsten direct ten laste van de algemene reserve c.q. ten laste van het negatieve begrotingssaldo 2020 te worden gebracht. In beide gevallen komt het uiteindelijk ten laste van de algemene reserve.

Een storting in het herstellfonds is mogelijk door een onttrekking uit de Algemene reserve ten behoeve van de nieuwe bestemmingsreserve Herstelfonds voor een bedrag van € 398.000. Hiervoor is een bedrag van € 98.000 beschikbaar voor huurderiving en een bedrag van € 300.000 beschikbaar voor het fonds

COMMUNICATIE, PARTICIPATIE EN SAMENSPEL

De steunmaatregelen voor onze huurders, de oprichting van het herstellfonds, de taskforce en de faciliterende rol van de gemeente met het oog op de 1,5 samenleving wordt actief gecommuniceerd naar de media.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na besluitvorming door ons college en uw raad worden de maatregelen uitgevoerd en de aanvullende opdrachten verder uitgezet. Onbekend is nog hoe lang de maatregelen van het Rijk van toepassing blijven. Dit kan betekenen dat aanvullende maatregelen voor een volgende fase niet uitgesloten kunnen worden.

Doorkijk naar fase vier

Ons college wil rekening houden met de noodzaak van een volgende fase. Te denken valt daarbij aan:

- Renteloze leningen door de gemeente verstrekt;
- Verderstreckende maatregelen in belastingtechnische sfeer (i.o.m. GR Cocensus)
- Werken met vouchers. Als bedrijven aankloppen, waar we als gemeente doorgaans toch al interne reserveringen voor maken t.b.v. vergaderingen/feesten, dan kunnen

we werken met vouchers. De gemeente kan dan binnen 1 jaar deze voucher verzilveren.

Een randvoorwaarde is de financiële positie van de bedrijven/instellingen op dat moment. Als op voorhand de toekomst daarvan onzeker is, moet dit in de besluitvorming worden meegewogen.

BIJLAGEN

Niet van toepassing

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Geen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel
burgemeester